

1901000401020001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-1
SANSKRIT –II LEVEL 2
VAIDIC LITERATURE

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination: **MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-1**
- b. Name of the Subject: **SANSKRIT – II LEVEL 2 VAIDIC LITERATURE**
- c. Subject Code No: **1901000401020001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 અ. સંસ્કૃત માં નિબંધ લખો. (ગમે તે બે)

Answer briefly. (any two)

10

૧. મમ પ્રિયોપનિષદઃ ।
૨. રામરાજ્યસંકલ્પના ।
૩. મમ પ્રિયં પુસ્તકમ્ ।

બ. ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ)

Answer briefly. (any five)

10

- 1) યજૂર્વેદ રુદ્રાષ્ટાધ્યાયીનો પ્રથમ મન્ત્ર લખો.

Write the first mantra of 16th Adhyaya of Yajurveda "રુદ્રાષ્ટાધ્યાયી" ।

- 2) મુખ્ય ઊપનિષદોના નામ જણાવો.

Name the major Upanishadas.

- 3) યમરાજ નચિકેતાને શામાટે વરદાન આપે છે?

Why does Yamraja give boons to Nachiketa ?

- 4) 'कलिः शयानो ____' श्लोकं पूर्णं करोतु ।
- 5) " नमो बभ्रुशाय व्याधिनेन्नानाम्पतये नमो नमो भवस्यहेत्यैजगताम्पतये नमे नमो रुद्रायाततायिने क्षेत्रणाम्पतये नमो नमो सूतायाहन्त्यैवनानाम्पतये नमः ॥ " मन्त्रेऽस्मिन् कस्मै कस्मै रुद्राय नमस्कारं कृतमस्ति ?
- 6) ऋग्वेदमां डेटवा मंडल, डेटवा सूक्त अने डेटवा मंत्रे छे?
How many 'मण्डल', how many 'सूक्त' and how many 'मन्त्र' in ऋग्वेद।
- 7) ऋग्नो प्रथम मंत्र लो.
Write the first Mantra of ऋग्वेद ।

Q.2 अ. सानुवाड समजावो. (गमे ते अेक)

Explain with Translation. (any one)

04

- (1) अग्निं नरो दीधितिभिररण्योर्हस्तच्युती जनयन्त प्रशस्तम् । दूरे दृशं गृहपतिमथर्युम् ॥
- (2) पाहि नो अग्ने रक्षसो अजुष्टात्पाहि धूर्तेरररुषो अघायोः । त्वा युजा पृतनार्यूरभिष्याम ॥

ब. सानुवाड समजावो .(गमे ते अेक)

Explain with Translation. (any one)

04

- (1) अभिवर्तेन मणिना येनेन्द्रो अभिवावृधे ।
तेनास्मान् ब्रह्मणस्पतेऽभि राष्ट्राय वर्धय ॥
- (2) सपत्नक्षयणो वृषाभिराष्ट्रो विषासहिः ।
यथाहमेषां वीराणां विराजानि जनस्य च ॥

५. सानुवा६ समझवो . (गमे ते अेक)

04

Explain with Translation. (any one)

- (1) या ते रुद्रशिवातनूरघोरापापकाशिनी । तयानस्तन्वा
शन्तमयागिरिशन्ताभिचाकशीहि ॥
- (2) नीलग्रीवाः शितिकण्ठादिवः रुद्राउपचिताः । तेषाँ सहस्रयोजने
वधन्वानितमसि ॥

५. सानुवा६ समझवो. (गमे ते अेक)

08

Explain with Translation. (any one)

- (1) उत्तिष्ठ जाग्रत प्राप्य वरान्निबोधत ।
क्षुरस्य धारा निशिता दुरत्यया दुर्ग पथस्तत् कवयो वदन्ति ॥
- (2) नायमात्मा प्रवचनेन लभ्यो न मेधया न बहुना श्रुतेन ।
यमेवैष वृणुते तेन लभस्तस्यैष आत्मा विवृणुते तनूं स्वाम् ॥

Q.3 शालानिर्माणसूक्ते निरुपितम् शालासङ्कल्पना ।

20

अथवा

OR

कठोपनिषदे निरुपितमात्मतत्त्वम् ।

Q.4 विश्वेदेवासूक्तम् ।

20

अथवा

OR

शुनःशेपस्यचरित्रचित्रणम् ।

